

Posudek na bakalářskou práci Jany Švecové:

„Vazba mezi dominancí a osobnostními rysy u sociálně a soliterně žijících druhů“

Od samého počátku bouřlivého rozvoje konceptu osobnostních rysů ve variabilitě chování se objevuje otázka, co osobnostní rysy zvířatům přinášejí a jak se tato behaviorální variabilita udržuje v populacích z generace na generaci? Vysvětlení se objevila různá odkazující na ultimátní i proximátní mechanismy. Například že odvážní jedinci jsou úspěšní při nízkém selekčním tlaku, bázliví pak naopak při silném a tato situace se neustále mění v čase i prostoru. Nebo že osobnostní rysy napevno generuje struktura neuronálních sítí a bezbřehá plasticita je tím silně omezena. S bakalantkou jsme se nechali inspirovat hypotézou, se kterou přišli Bergmuller a Taborsky v roce 2010, že osobnostní rysy se vyhranily v souvislosti se sociální nikou. Je evidentní, že efektivní fungování society se opírá o ustanovení určité organizovanosti, hierarchie a že tato hierarchie se musí opírat o behaviorální interakce, ve kterých hraje velkou roli jak predispozice ve formě osobnostních rysů tak i učení. Osobnostní rysy tedy jsou vhodným korelátem, který umožňuje stabilitu a úsporu energie.

Vedle toho nás zajímalo, jaká je situace také u soliterně žijících druhů. Vytvořeny byly dvě uchopitelné pracovní hypotézy a to jednak, že u sociálních druhů bude korelovat s rankem alespoň jeden osobnostní rys a to nezávisle na dyadické interakci objektivně stanovený. U soliterně žijících druhů, jsme pak vycházeli z absence nik, o jakých můžeme uvažovat v uzavřených societách a předpokládali jsme, že výsledek střetnutí nebude spojen s behaviorálním rysem, ale naopak fyzickými dispozicemi - velikostí, silou, stářím, zkušeností.

Problematika societ a na druhé straně osobnostních rysů, se již dynamicky rozrostly do samostatných oborů s obrovskou produkcí nejrůznějších aspektů, a tak bylo důležité se zaměřit jen na takové studie, kde se stanovují osobnostní rysy na základě definované objektivní metodiky nezávisle na dyadické interakci a kde jsou ruku v ruce s tím také údaje o sociálním ranku. Toto se překvapivě stalo klíčovým momentem, neboť jen malá část studií této podmínce vyhověla. To bylo pro bakalantku velkou školou, která stála hodně energie, zvláště když zpočátku určité komplikace přinesla i odborná angličtina. To se postupně zlepšovalo i díky prvnímu oponentskému posudku a kolegyně Švecová začala do problematiky postupně pronikat.

Co se týče celkového hodnocení, konstatuji, že byla předložena bakalářská práce, která je založena jak na výběru vhodných zdrojů dat, tak na kritickém zhodnocení v nich použité metodiky. Mohu tak konstatovat, že uvedená studie naplnila roli bakalářské práce v přípravě na získávání vlastních dat a sestavení odborného sdělení o vlastní práci. Tuto bakalářskou práci proto doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích 18. 5. 2017

doc. RNDr. F. Sedláček, CSc.